

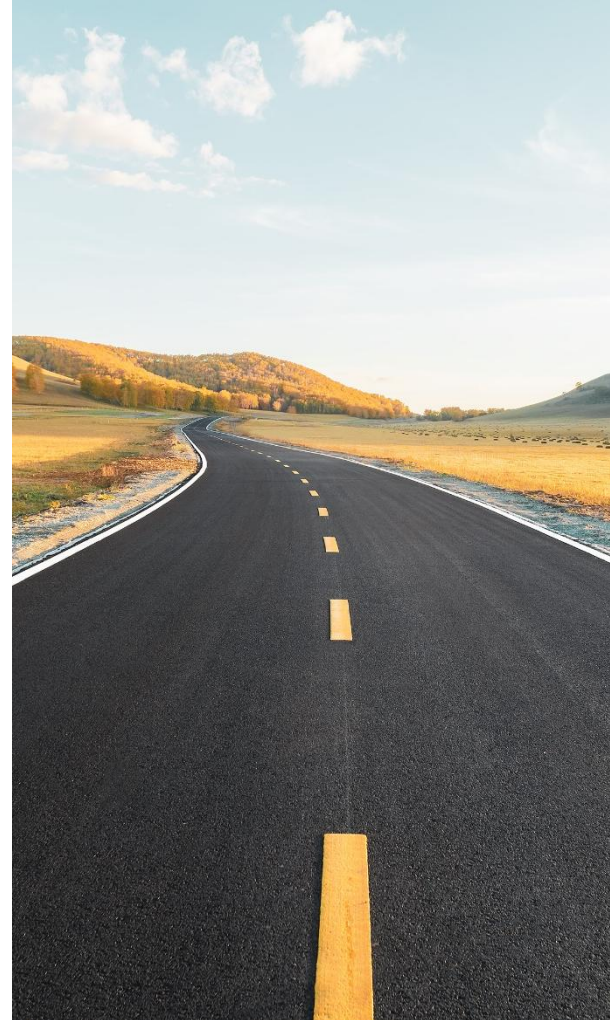
Tillsyn i förändring— digitalisering, strategi och nya uppdrag

Sveriges miljökommuners årsmöteskonferens 5 maj 2026
Sara Norqvist och Eva Svensson

1. På gång på Naturvårdsverket
2. Digitaliserad tillsynsvägledning
3. Regeringsuppdrag anmälan miljöfarlig verksamhet
4. Företagens miljörapportering
5. Nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken
6. Framtidsspaning

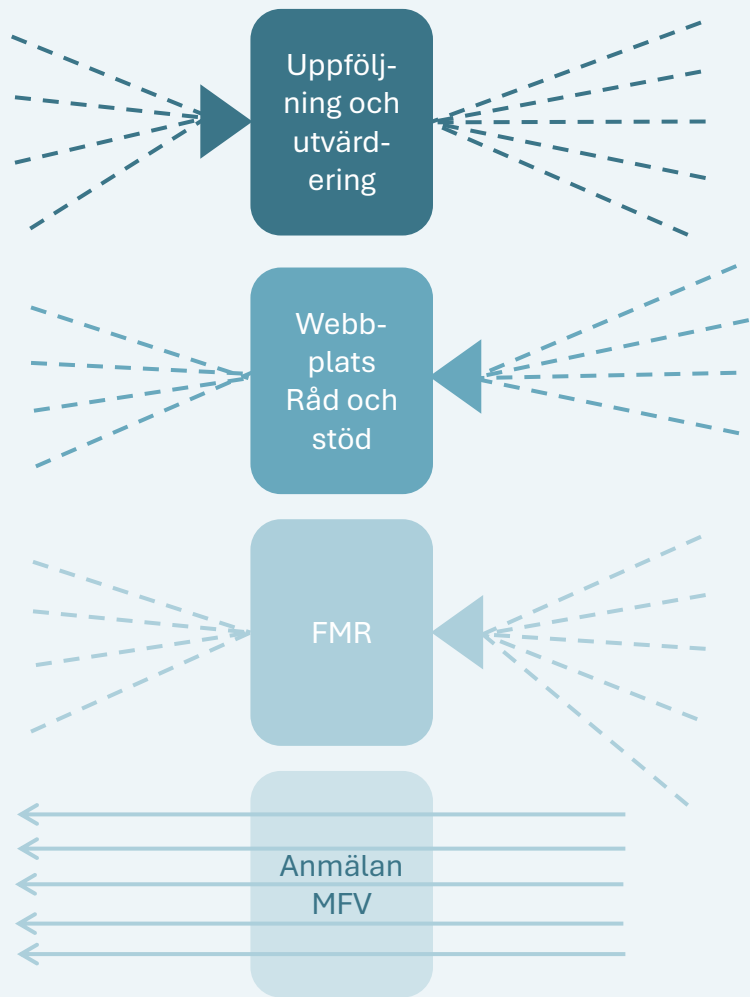
På gång på Naturvårdsverket

- Naturvårdsverket växer!
 - C:a 100 nya medarbetare
 - Växer inom tillsynsvägledning med 30 %
 - Tillsyn producentansvar
- Beredskapsmyndighet
 - Huvudfokus avfall och avlopp
 - Undersöker om/hur vi kan driva något kopplat till utbildningar för tillsyn i kris och krig
- Flyttar fram vår position som den centrala miljöbalksmyndigheten

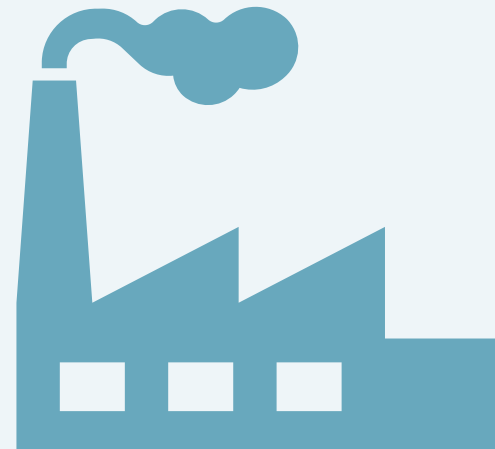

Tillsynsmyndigheter

Tillsynsvägledande myndigheter

Verksamhetsutövare

Digitaliserad tillsynsvägledning

Regeringsuppdrag enhetlig och effektiv tillsyn
2020-2023

Myndighetsgemensamt förberedande arbete
2024

Regeringsuppdrag förslag på digitala
lösningar
dec 2024 – juni 2025

Planeringsfas
Program digitaliserad tillsynsvägledning
Höst 2025

Program digitaliserad tillsynsvägledning
2026-2028

Regeringsuppdraget (redovisades i juni 2025)

Lämna förslag på effektiv, myndighetsgemensam, digital tillsynsvägledning och uppföljning

Lämna förslag på en eller flera digitala lösningar.

Redovisa uppskattade kostnader, besparingar och konsekvenser.

Redogöra för hur de digitala lösningarna uppfyller de krav som gäller i fråga om allmänna handlingar och offentlighet och sekretess, samt lämna förslag på fördelning av ansvar för arkivering och personuppgiftsansvar.

Lämna nödvändiga författningsförslag.

Juni

2

0

2

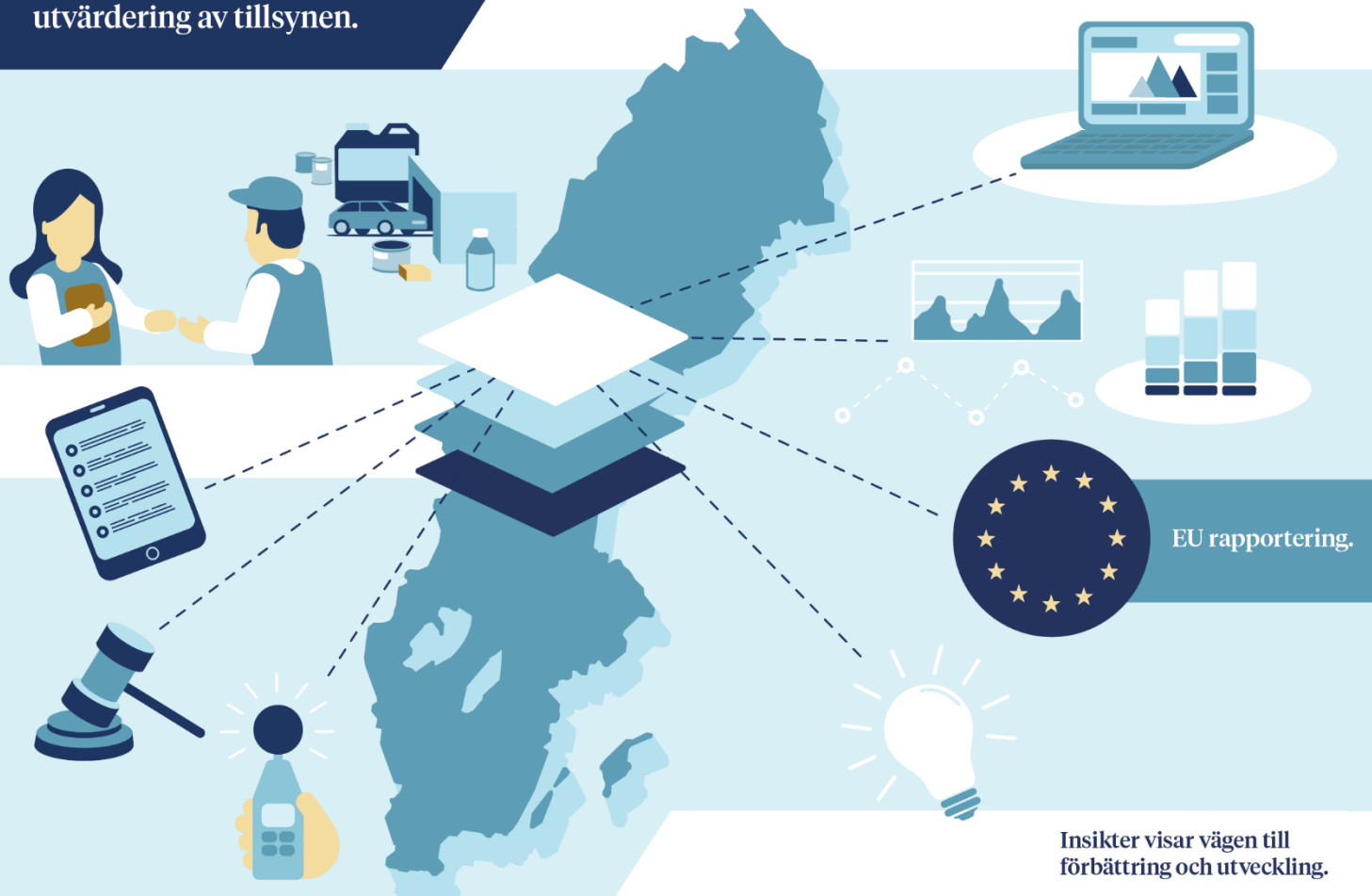
8

Allt du behöver för tillsyn
samlat på en webbplats

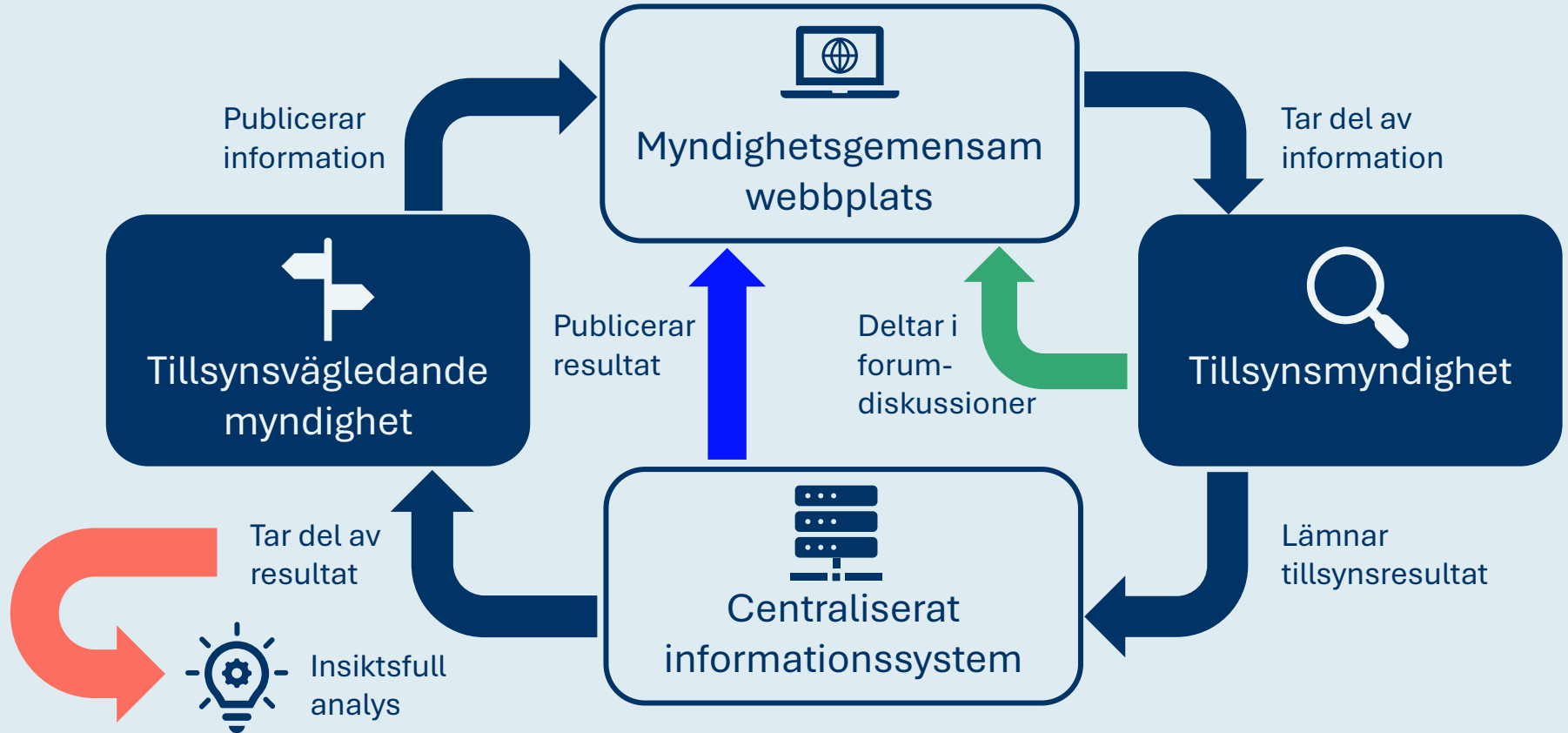
Enhetlig och effektiv tillsyn

Centraliserad uppföljning och utvärdering av tillsynen.

2
0
2
9

Tillsynsplattformen

Vad innebär detta för tillsynsmyndigheternas uppgiftslämnande?

- Information lämnas till tillsynsplattformen fr.o.m 1 jan 2029 om det inte finns särskilda skäl för en tillsynsvägledande myndighet att besluta eller föreskriva om att uppgifterna ska lämnas på annat sätt.
- Detta föregås av en process där TVM efter samråd med TM föreskriver om:
 - vilka uppgifter som ska lämnas
 - när uppgifterna ska lämnas
- Detta ger möjlighet till en gradvis utveckling, där branscher och sakområden tillåts takta olika utifrån behov och rådande förutsättningar.

Vi gör det här tillsammans!

Havs
och Vatten
myndigheten

KEMI
Kemikalieinspektionen

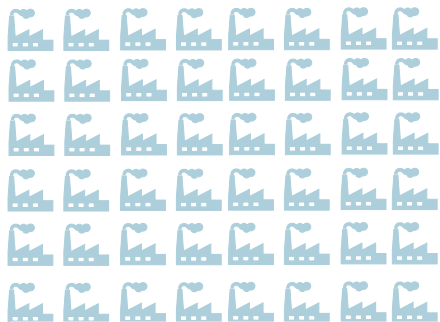
 Socialstyrelsen

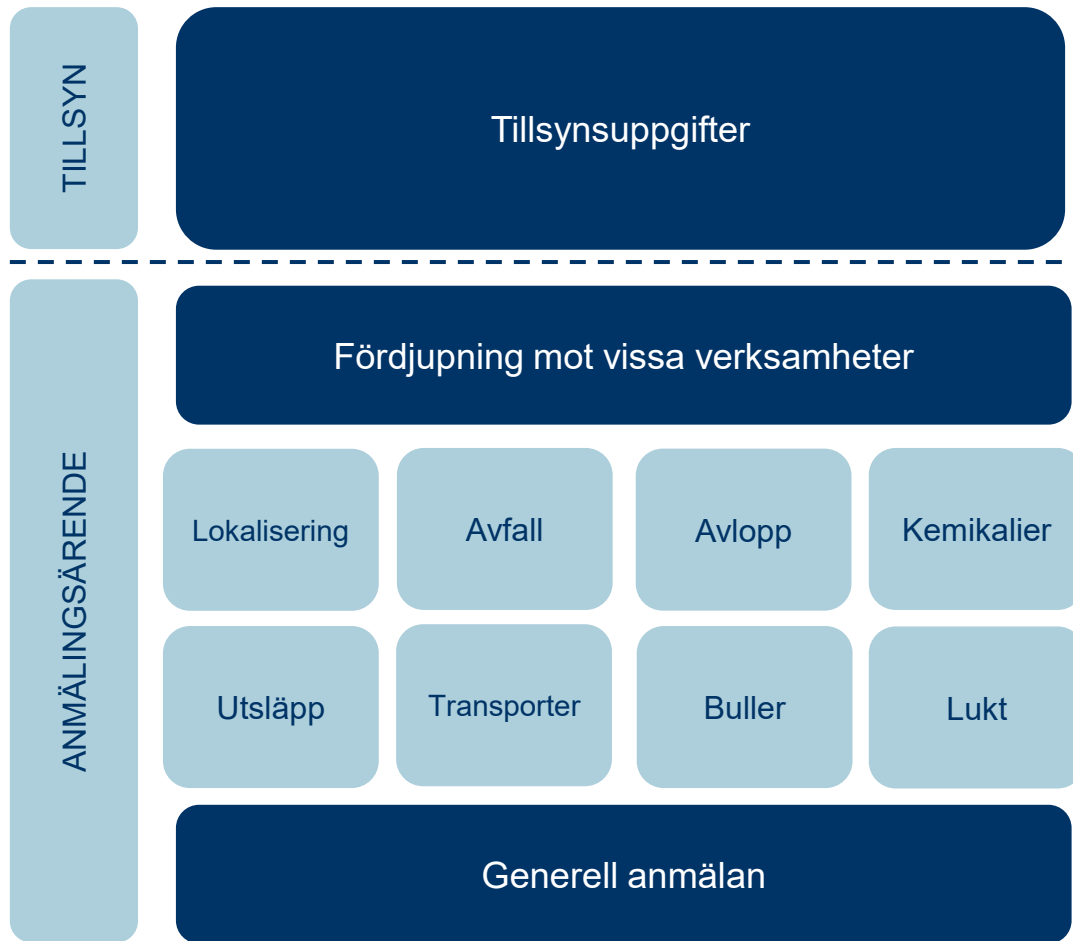
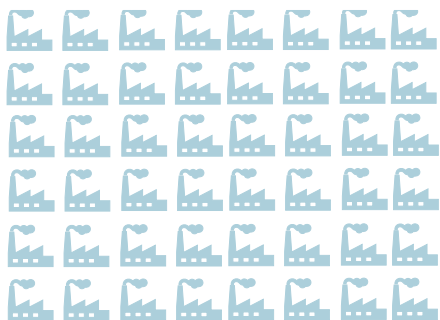
Regeringsuppdrag
– Nationell standard för anmälan
av miljöfarlig verksamhet

En standard för anmälan

115 verksamhetskoder

Regeringsuppdrag-
Utveckla och förvalta ett system för
företagens miljöinformation och
rapportering

Bakgrund

- Förenklingsuppdrag:
 - Systemet ska förenkla företagens rapportering,
 - ge högre datakvalitet och
 - möjliggöra enklare nationell och internationell rapportering.
- Ersätta Sveriges miljörapporteringsportal (SMP)
- Naturvårdsverket att utveckla och tillhandahålla systemet
- Utveckling i etapper

Mål

- Mer datadriven rapportering – mindre fritext
 - Validering av data
- Enklare att rapportera – rätt
- Enklare för tillsynsmyndigheterna att använda sig av de inrapporterade uppgifterna för att kunna bedriva effektiv tillsyn.
- Etapp 1 lanseras 2028 (inlämningsportal, behörighetstjänst m.m.)

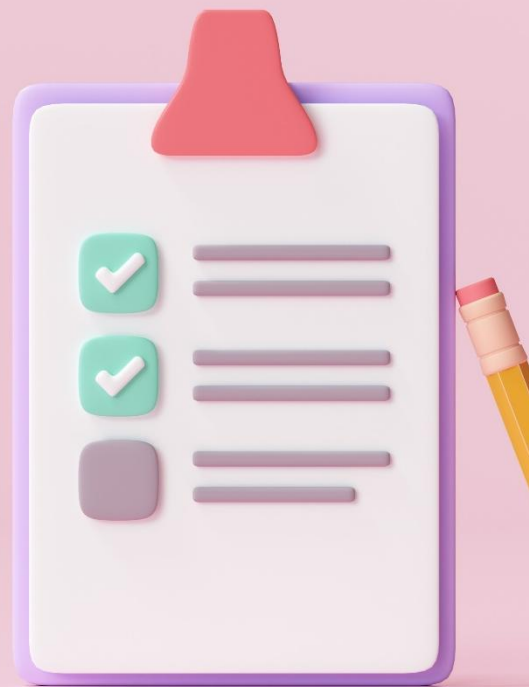
A man in a dark sweater and a woman in a blue lab coat are looking at a tablet together in a laboratory setting. The man is on the left, and the woman is on the right. They are both looking down at the tablet, which is held by the woman. The background is a blurred laboratory with various pieces of equipment.

Nationella strategin för tillsyn enligt miljöbalken

Perioden 2026-2029

Några nyheter och förbättringar

- Nytt för strategin: Fokusområdet Stärka tillsynen
 - Ny inom tillsynen
 - Inspektörer
 - Nämndledamöter
 - Planera och genomföra inspektioner
- Fokus på tillsynskampanjer!
 - 13 tillsynskampanjer

Ny inom tillsyn

Ge bättre förutsättningar att introducera tillsynspersonal samt nya ledamöter i kommunal nämnd:

- Grundläggande introduktionsmaterial om tillsynsrollen tas fram i myndighetssamverkan
- Mer bransch- och områdesspecifika introduktionsstöd
- Naturvårdsverket ersätter handboken Operativ tillsyn 2001:4 med ny vägledning – Tillsynsrollen i fokus.
- Tillsynsmyndigheterna tar initiativ till att samverka kring att introducera ny tillsynspersonal
- Tillsynsmyndigheterna söker samverkanslösningar när nödvändig kompetens saknas inom myndigheten.

Planera och genomföra inspektioner

- Rekommenderade tillsynsintervall/nivåer för relevanta branscher och åtgärder
- Stöd för att utveckla tillsynsmetodik, inspektioner och avvikelshantering. Naturvårdsverket genomför årligen kunskapshöjande aktiviteter i samverkan med tillsynsvägledande myndigheter om tillsynsmetodik

Stärka tillsynen

1. Ny inom tillsyn
2. Planera och genomföra inspektioner

Naturtillsyn

1. Handel med hotade arter
2. Invasiva främmande arter
3. Strandskyddstillsyn

Vattenverksamhet

1. Vattenanläggningar som är vandringshinder
2. Vattenuttag

Förorenade områden

1. Prioriterade förorenade områden
2. PFAS-förorenade brandövningsplatser

Miljöfarlig verksamhet

1. Användning av PFAS
2. Avloppsledningsnät och dagvattenanläggningar
3. Konstgräsplaner och gummiytor

Hälsoskydd

1. Inomhusmiljö i bostäder
2. Anmälningspliktiga hygieniska verksamheter
3. Legionella i kyltorn
4. Höga och låga temperaturer i vård- och omsorgslokaler

Avfall

1. Avfallshantering på bilsprotar
2. Upptäcka illegal avfallshantering
3. Bygg- och rivningsavfall
4. Masshantering i anläggningsändamål

Kemikalietillsyn

1. Återförsäljare - kemiska produkter och varor
2. Återförsäljare - kosmetiska produkter
3. Användning av biocidprodukter

Fokusområden inom hälsoskydd 2026–2029

Inomhusmiljö i bostäder

2026–2029

Legionella i Kyltorn
(Tillsynskampanj)

2027

Höga och låga temperaturer i
vård och omsorg

2027–2028

Anmälningsskyldig
hygienisk verksamhet

2026–2029

Framtidsspaning

